

Knihovnicko-informační zpravodaj U Nás

Vyšlo: 15. 3. 2018

Číslo: Ročník 28 (2018), Číslo 1

Sekce: Nové trendy

Název článku: Znáte projekt FriendlyVox pro knihovny?

Autor: Robert Štěrba

Zdroj: <https://www.svkhk.cz/Pro-knihovny/Zpravodaj-U-nas/Clanek.aspx?id=20180114>

Znáte projekt FriendlyVox pro knihovny?

Robert Štěrba

Jaké bude zítra počasí? Co píšou v dnešních novinách? Kdo mi napsal e-mail? – pro vidoucího člověka s volným přístupem k internetu snadná věc, pro nevidomého nebo zrakově postiženého často neřešitelný problém. Zpřístupnit internet nevidomým a slabozrakým v knihovnách – to je cílem přelomového projektu nadačního fondu FriendlyVox.

Snahu zpřístupnit s pomocí nástroje FriendlyVox online svět na veřejných místech všem, kteří se v něm nemohou kvůli svému postižení pohybovat, podpořil také nadační fond Českého rozhlasu Světluška. Prostředky od Světlušky budou použity na úhradu nákladů spojených se zaškolením pracovníků knihoven.

FriendlyVox je webový portál navržený speciálně pro potřeby uživatelů, kteří nemohou při práci s počítačem používat obrazovku a myš. S pomocí několika málo kláves si lidé se zrakovým postižením bez problémů „přečtou“ noviny, e-maily, podívají se na Wikipedii, ovládnou YouTube, dostanou se k informacím o jízdách vlaků a autobusů, k informacím o počasí, televiznímu programu či přehrávání vybraných rádií a televizních pořadů. Do budoucna by se jim mohly díky FriendlyVox otevřít i sociální sítě. „Ovládání portálu je tak snadné, že jej po chvíli zvládnou i lidé, kteří s počítačem běžně nepracují. Nemusí si pořizovat speciální počítač, stačí jim instalovat na rodinném počítači internetový prohlížeč Google Chrome. FriendlyVox se tak liší od odečítacích programů, které kladou na své uživatele značné nároky. Ty jsou schopny zvládnout jen někteří zrakově postižení, vesměs z řad mladší generace s pozitivním vztahem k výpočetní technice,“ říká autor projektu Vladimír Jareš, kterého k vytvoření přátelského portálu inspiroval jeho nevidomý syn Honza. Součástí projektu FriendlyVox v knihovnách je i školení samotných knihovníků tak, aby mohli zájemcům pomoci, případně je nasměrovat na servisní organizace, jako jsou TyfloCentra nebo SONS (Sjednocená organizace nevidomých a slabozrakých). Služba FriendlyVox je zdarma, na rozdíl od čtecího programu, jehož cena se může vyšplhat až na 60 000 Kč, včetně hardwaru na 100 000 Kč. Takový počítač navíc nemůže nevidomý sdílet se zbytkem rodiny.

Podle Romana Giebische, předsedy Svazu knihovníků a informačních pracovníků (SKIP) České republiky, je zpřístupnění internetového obsahu zrakově handicapovaným v souladu s metodickou příručkou pro práci knihoven s názvem Rovný přístup – Standard Handicap Friendly. Tu připravila Sekce služeb osobám se specifickými potřebami SKIP a vydala Národní knihovna ČR s podporou Ministerstva kultury ČR. Tento cíl je také obsažen v dokumentu Koncepce rozvoje knihoven ČR na léta 2017–2020. „V ČR je 5 500 veřejných knihoven. Každá z nich je ze zákona povinna umožnit návštěvníkům přístup k informacím a službám internetu. Pracujeme na tom, abychom knihovny otevřeli opravdu všem osobám, ať už s jakýmkoliv handicapem. Proto podporujeme i řešení FriendlyVox, které se u jedné skupiny postižených snaží o totéž,“ doplňuje Roman Giebisch.

V České republice je přes 100 000 lidí se zrakovým postižením. „Žádné statistiky o využívání internetu mezi zrakově postiženými neexistují, s jistotou víme pouze to, že pokrytí plně své potřeby v této oblasti zvládá jen zlomek z nich,“ pokračuje Vladimír Jareš: „Jedním z cílů projektu FriendlyVox pro knihovny je proto oslovit prostřednictvím sítě veřejných knihoven co nejširší okruh zrakově postižených a ukázat jim, že používat internet nemusí být tak složité, jak si možná dosud mysleli.“

Projekt FriendlyVox pro knihovny má za sebou pilotní fázi, při níž byly jednotlivé kroky vedoucí k zapojení knihovny prověřeny na vzorku třiceti veřejných knihoven napříč ČR. V současné době probíhá příprava na další fázi, v jejímž rámci bude proškolen 80 regionálních konzultantů z řad knihovníků. Na nich potom bude šířit projekt plošně do veřejných knihoven po celé České republice. Nositel projektu, nadační fond FriendlyVox, předpokládá, že do konce roku 2019 budou mít zrakově postižení lidé možnost pracovat s počítačem v 800 veřejných knihovnách.

Kontakt na autora: robert.sterba@turboconsult.cz

Více informací na: <https://www.friendlyvox.info/cs/>, <http://www.friendlyvox.org>

